

Deskundigenbijeenkomst Eerste Kamer Nederland – 3 februari 2026

Input Frank Robben (CEO Belgische Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid & eHealth- platform)

Uitgangspunt: wat wensen de burgers, de ondernemingen en de beleidsvoerders?

Burgers, ondernemingen en beleidsvoerders wensen een effectieve en efficiënte beleidsuitvoering: de beleidsdoelstellingen worden gehaald met een optimale inzet van middelen. Uitvoeringskosten en administratieve lasten worden geminimaliseerd voor alle betrokkenen. Fraude wordt vermeden en bestreden. Beleid wordt gepast ondersteund en geëvalueerd. Diensten worden geïntegreerd aangeboden over overheidsniveaus en uitvoeringsorganisaties heen bij evenementen die zich voordoen tijdens de levensloop van de burgers of de ondernemingen (bv. geboorte, arbeidsongeschiktheid, handicap, pensioen, oprichten van een onderneming ...). Burgers en ondernemingen moeten niet zelf uitzoeken bij welke onderscheiden overheidsniveaus of uitvoeringsorganen ze deelrechten kunnen verkrijgen of deelverplichtingen moeten vervullen. Burgers en ondernemingen moeten relevante feitelijke informatie slechts éénmaal verstrekken aan de overheid in haar geheel. Ze worden dus niet geconfronteerd met de verplichting om dezelfde informatie aan meerdere uitvoeringsorganen te moeten overmaken overeenkomstig verschillende juridische interpretaties. Rechten worden maximaal automatisch verleend zonder dat daarvoor overbodige stappen moeten worden gezet. De diensten worden multikanaal aangeboden, met aandacht voor sociale inclusie. De diensten zijn permanent beschikbaar, betrouwbaar en gemakkelijk vindbaar. De onderliggende gegevensverwerking geschiedt transparant en met respect voor basisgrondrechten zoals het recht op gegevensbescherming.

Het Kruispuntbankmodel: dienstenintegratie

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, is een goed georganiseerde informatie-inzameling, -beheer en -uitwisseling nodig tussen verschillende uitvoeringsorganen actief in eenzelfde sector (bv. de sociale sector) of in verschillende sectoren (bv. de sociale zekerheid enerzijds en de fiscaliteit anderzijds).

De organisatie hiervan kan worden toevertrouwd aan één of meerdere intergouvernementele instantie(s), dienstenintegratoren genaamd, die elk ageren binnen een thematische sector over de verschillende overheidsniveaus heen, een gedegen inhoudelijke kennis hebben van de sector, en over gezag en vertrouwen beschikken in de sector. Kennis, gezag en vertrouwen zijn immers kritische succesfactoren voor een goede taakvervulling.

De dienstenintegratoren staan in hun sector onder andere in voor

- de vastlegging van een gemeenschappelijke visie over de uitvoeringsorganen heen inzake
 - geïntegreerde dienstverlening aan burgers en ondernemingen;
 - informatiebeheer en -uitwisseling;
 - informatieveiligheid;

- de informatie-modellering;
- concrete afspraken omtrent de eenmalige inzameling van informatie, de eenmalige validatie van informatie, de eenmalige opslag van informatie in goed gedocumenteerde authentieke bronnen en de terbeschikkingstelling van de informatie;
- de concrete organisatie van een veilige onderlinge uitwisseling van informatie
 - het vastleggen en implementeren van gepaste ICT-architectuur en -standaarden;
 - de terbeschikkingstelling van een aantal basisdiensten (bv. gebruikers- en toegangsbeheer, end-to-end vercijfering, verwijzingsrepertoria, orkestratie, ...) die een veilige onderlinge uitwisseling van informatie ondersteunen;
 - het uitoefenen van een “clearing house” functie (zie lager);
- de optimalisatie en integratie van dienstverleningsprocessen;
- de afstemming van reglementering, programma’s en projecten.

De sectorgeoriënteerde dienstenintegratoren dienen ook onderling verbonden te worden om sectoroverschrijdende informatie-uitwisseling te organiseren.

Het bestaan van overheidsniveau-overschrijdende, sectorgeoriënteerde dienstenintegratoren sluit niet uit dat binnen een bepaald overheidsniveau technische integratoren actief zijn die ICT-basisdiensten aanbieden voor alle instellingen van dat overheidsniveau. De ervaring leert echter dat overheidsniveaugebonden dienstenintegratoren op hun overheidsniveau enerzijds zoveel themata dienen te bestrijken dat een voldoende inhoudelijke kennis voor een gedegen procesoptimalisatie en informatiebeheer niet evident is, en dat zij anderzijds niet in een positie verkeren om de verticale, overheidsniveau-overschrijdende procesoptimalisatie en informatiebeheer optimaal te verwezenlijken.

Uiteraard dienen de beheersorganen van de intergouvernementele dienstenintegratoren vertegenwoordigers te bevatten van de onderscheiden overheidsniveaus opdat de loyaliteit t.o.v. het beleid van de onderscheiden overheidsniveaus gewaarborgd is.

De dienstenintegratoren kunnen gemeenschappelijk worden gefinancierd door de onderscheiden overheidsniveaus volgens vastgelegde parameters.

Waarborgen inzake gegevensbescherming

Om de gegevensuitwisseling op een AVG¹-conforme, transparante en democratische manier te organiseren, kan het nuttig zijn om een onafhankelijk, multidisciplinair orgaan in te stellen, benoemd door het Parlement, dat bepaalt welke uitwisselingen van persoonsgegevens toegelaten zijn in welke omstandigheden, voor welke doeleinden, met welke bewaarduur, en met welke garanties inzake veiligheid en transparantie voor de burger. In de Belgische sociale en gezondheidssector is daartoe een Informatieveiligheidscomité (IVC) opgericht. De concrete gegevensuitwisselingen geschieden via de dienstenintegratoren in deze sectoren, die voorafgaandelijk aan de gegevensuitwisseling controleren of aan de voorwaarden die vastgesteld werden door het Informatieveiligheidscomité (finaliteit en rechtmatigheid van de uitwisseling, proportionaliteit van de gegevens, veiligheidsmaatregelen,) voldaan is bij een concrete gegevensuitwisseling. De dienstenintegratoren zijn als het ware “clearing houses”. Ze

¹ Algemene Verordening Gegevensbescherming

verwerken zelf geen persoonsgegevens en hebben er ook geen toegang toe, maar ze controleren of alles correct functioneert.